

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/361/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713218957
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6713218957.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, proti odporcovi A. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., X. O. XXXX/X, o zaplatenie 5 829,55 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 27. 02. 2014, č. k. 18C/9/2014-66, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým konanie zastavil, **p o t v r d z u j e .**

Uznesenie vo výroku, ktorým rozhodol o trovách konania, **z r u š u j e .**

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Prvostupňový súd rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ sa domáhal zaplatenia 5 829,55 Eur, pričom v súvislosti s podaním návrhu mu vznikla poplatková povinnosť. Keďže s podaním návrhu na začatie konania navrhovateľ neuhradil súdny poplatok, súd ho vyzval na jeho zaplatenie vo výške 349,50 Eur pod následkom zastavenia konania podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

Výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 29. 11. 2013, navrhovateľ súdny poplatok neuhradil, pričom podaním zo dňa 02. 12. 2013 sa vyjadril, že je oslobodený od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Súd poukázal na to, že podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. od platenia súdneho poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody, ktorá mu (teda priamo navrhovateľovi alebo poškodenému) bola spôsobená trestným činom. Poukázal na to, že trestným rozkazom Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 16. 08. 2012, sp. zn. 0T/124/2012 bol odporca uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže, pričom súd mu uložil povinnosť nahradiť poškodenému - spoločnosti CBA Slovakia, s. r. o. škodu vo výške 1 000,- Eur a vo zvyšku odkázal poškodeného na občianskoprávne konanie.

Trestným činom bola spôsobená škoda spoločnosti CBA Slovakia, s. r. o., ktorá mala uzavretú zmluvu s navrhovateľom, na základe ktorej vzniklo právo na poistné plnenie. Navrhovateľ plnil a uhradil poškodenej spoločnosti sumu 5 289,55 Eur. Súd zdôraznil, že navrhovateľ v tomto konaní nevystupuje ako subjekt, ktorému priamo bola trestným činom spôsobená škoda, táto bola spôsobená spoločnosti CBA, pričom navrhovateľ si uplatňuje regresný nárok podľa § 813 Občianskeho zákonníka.

Preto súd dospel k záveru, že navrhovateľ nie je osobne oslobodený od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. i) citovaného zákona.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p.

Proti rozhodnutiu sa odvolal navrhovateľ. Uznesenie okresného súdu žiadal v celom rozsahu zrušiť, pretože mu nevznikla povinnosť platiť súdny poplatok. Poukázal na § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak má poistený proti inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou, prechádza jeho právo na poistiteľa, a to do výšky plnenia, ktorému poistiteľ poskytol. Toto ustanovenie zakladajúce regresný nárok poisťovne býva označované aj ako zákonná cessia alebo zákonný prechod práva poisteného na náhradu škody voči tretej osobe na poisteného. V prípade zákonnej cessie nedochádza k vzniku nového práva, ale dochádza iba k zmene v osobe jeho nositeľa. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu R 27/1977, kde je uvedené, že nárok poisťovne je podľa § 368 Občianskeho zákonníka (teraz § 813 Občianskeho zákonníka), treba považovať za nárok na náhradu škody.

Taktiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 25 Cdo/2892/2000 zo dňa 29. 10. 2002, kde je uvedené, že k zákonnej cessii sa nevyžaduje žiadny právny úkon, dochádza k nej okamihom poskytnutia poistného plnenia. Poisťovateľ tým vstupuje do postavenia poškodeného voči škodcovi, pričom vzniká obsah zodpovednostného vzťahu medzi nimi musí byť posudzovaný podľa ustanovení, ktoré dopadajú na vzťah poisteného a škodcu, pričom cessia nemá vplyv na rozsah úroku z omeškania, ktorý je poisťovateľ oprávnený požadovať aj za dobu pred prechodom práva, ani na vek premičacej doby založenej už medzi škodcom a poškodeným.

Navrhovateľ uviedol, že predmetom tohto konania je právo na náhradu škody spôsobenej trestným činom a skutočnosť, že toto právo podľa § 813 Občianskeho zákonníka prešlo na navrhovateľa, vplyva iba na aktívnu legitimáciu navrhovateľa, nie však na jeho povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, pričom totožný právny názor vyslovil Okresný súd v Liptovskom Mikuláši v uznesení 8Ro/6/2012-23 zo dňa 16. 06. 2012.

Krajský súd v Žiline v uznesení 10C/192/2012 zo dňa 30.10. 2012 skonštatoval, že odvolací súd je toho názoru, že účelom oslobodenia od súdneho poplatku je nezaťažovať poplatkovou povinnosťou uplatňovanie a vymáhanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, pokiaľ tieto boli spôsobené trestnou činnosťou. To znamená upustenie od spoplatňovania nároku, ktorého základom je protiprávne konanie spoločnosťou označené za nebezpečné do takej miery, že je sankcionované postihom v trestnom konaní. Následne krajský súd ustálil, že osobné oslobodenie prináleží aj navrhovateľovi, na ktorého nárok z titulu náhrady škody prešiel podľa § 813 Občianskeho zákonníka bez zmeny jeho právnej a skutkovej podstaty.

Navrhovateľ si v tomto konaní uplatňuje to isté právo, a preto navrhovateľovi nevzniká povinnosť platiť súdny poplatok, pričom ak by nevznikla povinnosť platiť súdny poplatok poškodenému, ktorý by sa daného nároku domáhal a v priebehu konania vstúpila poisťovňa, nemala by táto povinnosť platiť súdny poplatok.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne. Výrok o trovách konania zrušil podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. i) Občianskeho súdneho poriadku.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je správne vo výroku aj v odôvodnení, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a s prihliadnutím na § 219 ods. 2 O. s. p. na doplnenie správnosti daného rozhodnutia dopĺňa nasledujúce skutočnosti.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch od poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom. Citovaný zákon v § 4 ods. 1 taxatívne vymenúva konania, ktoré sú od súdneho poplatku oslobodené ex lege a v ustanovení § 4 ods. 2 osoby, ktoré sú od poplatku oslobodené ex lege, tzv. zákonné osobné oslobodenie.

V rozhodovanom prípade ide o oslobodenie osobné, to znamená, vzťahuje sa len na konkrétne vymenovanú osobu, nie na vec ako takú. To znamená, že od poplatku nie je oslobodené také konanie, v ktorom sa uplatňuje náhrada škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré by boli spôsobené trestným činom,

ale zákon upravil oslobodenie osobné, teda oslobodenie konkrétnej osoby, ktorá nemá povinnosť platiť súdny poplatok, a takouto osobou je jednoznačne určený navrhovateľ v konaní, ktorému trestným činom bola spôsobená škoda alebo nemajetková ujma.

Z hľadiska historického výkladu treba pripomenúť, že poškodený, ktorý si svoje nároky uplatňuje v trestnom konaní, nemusí platiť žiadny poplatok. Ak si uplatňoval náhradu škody v občianskoprávnom konaní, bol podľa právnej úpravy účinnej do novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 621/2005 Z. z. oslobodený, len pokiaľ mu vznikla škoda v súvislosti s ublížením na zdraví. Uvedená novela rozšírila osobné zákonné oslobodenie od poplatku o navrhovateľa v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom.

Vzhľadom na danú právnu úpravu a osobný charakter sa toto právo neprenáša na iné subjekty, pretože tieto nespĺňajú zákonom predpokladané podmienky.

Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné rozlíšiť právnu úpravu medzi účastníkmi vyplývajúcu z hmotného práva, zvlášť Občianskeho zákonníka od procesnoprávneho charakteru povinností, ktoré vyplývajú pre účastníka konania a sú upravené Občianskym súdnym poriadkom, resp. zákonom o súdnych poplatkoch, a to pokiaľ sa týka poplatkovej povinnosti. Prechod práva z hľadiska hmotného práva neznamena automaticky tie isté zákonné dôsledky, ako ich upravuje zákon o súdnych poplatkoch.

Treba poznamenať, že v zmysle § 813 Občianskeho zákonníka ide o zákonnú cessiu (prechod) práva poisteného na náhradu škody voči tretej osobe na poistiteľa. V rámci tejto zákonnej cessie poistiteľ vstupuje do existujúcich práv poisteného alebo poškodeného. Poistiteľovi nevznikajú nové práva voči zodpovednému subjektu, ale všetky jeho práva sú odvodené od práv poisteného ako oprávneného zo zodpovednostného vzťahu voči tretej osobe.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní argumentuje, poukazuje len na hmotnoprávnu stránku daného vzťahu, s ktorou sa aj odvolací súd stotožňuje. Avšak treba zdôrazniť, že ak došlo k prechodu práv na poistiteľa, nemožno v tom vidieť totožnosť v osobe, pričom poistený a poistiteľ sú dve rozdielne osoby, ktoré majú samostatné práva, postavenie a prechod v súlade s § 813 Občianskeho zákonníka má ten dôsledok, že vplyva iba na aktívnu legitimitáciu navrhovateľa, ako to uvádza v odvolaní aj navrhovateľ. Nemá to vplyv na oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok, pretože v danom prípade navrhovateľ nespĺňa základné predpoklady upravené zákonom o súdnych poplatkoch. Nič na tom nemení ani to, že na navrhovateľa ako poistiteľa prechádzajú práva, ktoré mal poistený proti inému na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou. Je pravdou to, že aj Krajský súd v Žiline v citovanom uznesení navrhovateľom vyvodil správny názor, že zákonná cessia nároku z poškodeného na iný subjekt nemení charakter uplatňovaného nároku, pričom treba dodať, že nemôže ísť o akýkoľvek iný subjekt ale poistiteľa. Pokiaľ však nadväzne ustálil, že osobné oslobodenie prináleží aj navrhovateľovi, s týmto odvolací súd nesúhlasí, pretože ide o dva rozdielne nároky, pričom nárok z titulu náhrady škody, ktorý prešiel v zmysle § 813 Občianskeho zákonníka vyplýva z hmotného práva, pričom žiadnym spôsobom na navrhovateľa neprešlo osobné oslobodenie poisteného na navrhovateľa.

Pokiaľ prvostupňový súd rozhodol o trovách konania, rozhodol nesprávne, a preto bolo potrebné tento výrok zrušiť, pretože v prípade, ak účastník nezaplatí súdny poplatok z návrhu na začatie konania, prvostupňový súd takýto návrh nezasiela účastníkom ani na vyjadrenie, zastavenie konania v zmysle zákona o súdnych poplatkoch má iný charakter, ako zastavenie konania podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch je konkrétnym ustanovením a pri splnení zákonom predpokladaných podmienok je súd povinný konanie zastaviť. V zmysle § 82 O. s. p. konanie je začaté dňom, keď súdu došiel návrh na jeho začatie, avšak po jeho začatí musí byť najprv vyriešený právny vzťah medzi navrhovateľom ako poplatníkom a štátom a až potom, keď poplatník voči štátu svoju povinnosť splní a súdny poplatok zaplatí v plnej výške, súd urobí ďalšie úkony smerujúce k príprave pojednávania podľa § 114 O. s. p. To znamená, že návrh na začatie konania sa doručuje ostatným účastníkom až po zaplatení súdneho poplatku navrhovateľom, ktorý nie je od poplatku oslobodený. Zastavenie konania podľa citovaného ustanovenia má za následok, že sa končí konanie začaté podľa Občianskeho súdneho poriadku (R 2/1989).

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.